

Kulttuuritoimitus, ks.kulttuuri@kainuunsanomat.fi. Fax 08-623 013
Eero Marttinen puh. 08-6166 353, eero.marttinen@kainuunsanomat.fi
Sinikka Viirret puh. 08-6166 352, sinikka.viirret@kainuunsanomat.fi
Osoite: PL 150 87101 KAJAANI

Erämaan kutsu kiinnostaa Etelä-Suomea myöten

Kajaani Erämaan kutsu vieraillee Savonlinnan kaupunginteatterissa 25. – 26.4. ja Espoon kaupunginteatterissa 27. – 29.4.

Tamperealainen Teatteri Telaka on siitä kiinnostunut. Esitys on ehdolla myös Kuusankosken kansainväliseen lastenteatteritapahtumaan.

Oulun läänin alueteatterin kiertueohjelmistoon kuuluva *Erämaan kutsu* on syyskaudella vierailut kymmenellä paikkakunnalla eri puolilla Oulun läänin. Kiertueet jatkuvat kevätkaudella, jolloin myös Kajaanin yläasteet voivat tilata sitä.

Kotiesityksiä Sissilinnassa on tammikuussa ja huhtikuussa yhteensä yhdeksän.

Atro Kahluodon dramatisoima ja ohjaama esitys perustuu **Jack Londonin** tunnettuun koiratarinaan.

Erämaan kutsun ensi-ilta oli Kajaanissa 18.9.2004. Viimeisen kotiesitys on 9.4.2005. (KS)

Lapsia ja aikuisia -elokuva kahmi Jussi-ehdokkuuksia

Helsinki Alekski Salmenperän ohjaama *Lapsia ja aikuisia* -elokuva kahmi eniten Jussi-ehdokkuuksia vuoden 2004 kotimaisista elokuvista. Se sai kaikkiaan seitsemän ehdokkuutta. **Markku Pölösen** ohjaama *Koirankynnen leikkaaja* sai kuusi ehdokkuutta.

Parhaan elokuvan Jussista kilpailevat *Lapsia ja aikuisia*, *Koirankynnen leikkaaja* sekä **Liisa Helmisen** ohjaama *Pelikaanimies*. Pölösen ja Salmenperän elokuvat kilpailevat myös parhaan ohjauksen Jussista yhdessä **Alexsi Mäkelän** *Vareksen* kanssa.

Parhaasta miespääosasta kilpailevat *Juoksuhaudantien Eero Aho*, *Koirankynnen leikkaajan Peter Franzén* ja *Pelikaanimiehen Kari Ketonen*. Naispääosa-Jussista kilpailevat *Juoksuhaudantien Tiina Lymi*, *Kukkaa ja sidontaa* -elokuvan **Outi Mäenpää** ja *Lapsia ja aikuisia* -elokuvan **Minna Haapkyliä**.

Jussi-palkintojen saajat paljastetaan gaalajuhlissa sunnuntaina 6. helmikuuta. (STT)

Suomalaista muotoilua esillä Berliinissä

Helsinki Heikki Metsä-Ketelän ja **Pekka Toivolan** *Industrial Design* -näyttely on esillä Berliinissä Suomen Saksan-instituutin uusissa tiloissa. Näyttely on avoinna 14. 1.–25. 2.

Näyttelyssä on esillä Martelan toimisto- ja koulukalusteita sekä Suunnan tuotteita. Töiden kautta esittäytyy kaksi suomalaisen muotoilun sukupolvea. Heikki Metsä-Ketelä on ollut jo neljän vuosikymmenen ajan tunnettu teollisuusmuotoilija Euroopassa. Hän on suunnitellut huonekaluja, kotitalous- ja sisustusesineitä sekä erilaisia kulutustavaroita. Metsä-Ketelä on saanut runsaasti kansainvälistä tunnustusta erityisesti Suunnan venekompassi -sarjastaan.

Martela-yhtiön design managerina toimiva Pekka Toivola on suunnitellut muun muassa toimisto- ja koulukalusteita. Hän on jo useampaan kertaan saanut arvostetun Designzentrum Nordrhein-Westfalenin red dot design -palkinnon. (STT)

John Crankon Onegin palaa Kansallisbalettiin

Helsinki John Crankon baletti *Onegin* palaa Suomen kansallisbaletin ohjelmistoon 21. tammikuuta. **Pjotr Tshaikovskin** musiikkiin luotu teos pohjaa samaan **Aleksandr Pushkinin** kertomukseen, johon *Jevgeni Onegin* -oopperakin perustuu.

Oneginin nimiroolissa vuorotteleva **Jukka Aromaa** jättää tänä keväänä jäähyväiset balettiinäyttämölle ja jää eläkkeelle 25 vuoden tanssijauransa jälkeen. Aromaa viettää taitelijajuhlansa *Oneginin* esityksessä 4. helmikuuta.

Cranko ja hänen musiikillinen neuvonantajansa **Kurt-Heinz Stolze** muokkasivat baletin musiikillisen maailman lähinnä Tshaikovskin pianoteoksista. Siinä soivat mm. säveltäjän sinfoninen fantasia *Francesca da Rimini* sekä pianosarja *Vuodenajat*.

Oneginin nimiroolissa vuorottelee Aromaan kanssa **Jarkko Niininen**. Tatjanan osan tanssivat **Minna Tervämäki** ja **Anneke Lönnroth**.

Esityksen kapellimestarina vieraillee **Kari Kropsu**. (STT)

Meriläisen muistokonsertti suorana Tampere-talosta

Tampere Säveltäjä **Usko Meriläisen** muistokonsertti avaa perjantaina Tampere Filharmonian kevätkauden. Ylen Radio 1 lähettää konsertin suorana lähetyksenä.

Konsertissa kuullaan ennakkotiedoista poiketen kaksi Meriläisen teosta: *Kehru*, *Sinfonia nro 6* uudistetun version kan-taesityksenä ja *Opusculum* soolovululle. *Opusculumin* esittäjä konsertin kapellimestari **John Storgårds** väliajan jälkeen. Ohjelmassa ovat lisäksi **Witold Lutoslawskin** *Pianokonsertto* solistinaan pianotaiteilija **Ewa Kupiec** ja **Ernest Chaussonin** *Sinfonia B-duuri*.

Marraskuussa kuollut Meriläinen kuului merkittävimpiin suomalaisiin modernisteihin. Hän oli erityisesti soitinmusiikin säveltäjä, mutta hänet tunnetaan myös useista tanssiteoksista.

Tampere Filharmonian 75-vuotisjuhlavuoden aloittava konsertti on perjantaina 14.1. Tampere-talossa. (STT)

ESEK jakoi viime vuonna 1,6 miljoonaa euroa tukea

Helsinki Tekijänoikeusjärjestö Gramexin yhteydessä toimiva Esittäjän säveltaiteen edistämiskeskus ESEK jakoi viime vuonna tiedotteensa mukaan tukea yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa. ESEK:n tukea sai 207 kotimaista cd-levyä, 224 kotimaista elävän musiikin hanketta, yli 100 kotimaista musiikkivideoita ja 16 kotimaista musiikkialan koulutustapahtumaa.

Jaetusta 1,6 miljoonasta eurosta 28 prosenttia meni äänite-tuotantoon, 26 prosenttia esintymistilaisuuksiin, 39 prosenttia musiikkivideoihin ja muuhun audiovisuaaliseen tuotantoon, viisi prosenttia kuoromatkoihin ja kaksi prosenttia koulutus-toimintaan.

ESEK:n jakama äänite- ja musiikkivideotuki painottui kevyen musiikin puolelle. Muilta osin tuki jakaantui melko tasaisesti kevyen ja vakavan musiikin välille.

ESEK:n johtokunnan uutena puheenjohtajana aloitti vuodenvaihteessa **Hannu Saha**. (STT)

Franz Ferdinandilla eniten Brit Awards -ehdokkuuksia

Lontoo Skottibändi Franz Ferdinand sai viisi ehdokkuutta Brit Awards -palkinnoille, kun ehdokkaat brittien musiikki-Oscarina tunnetun patsaan saajiksi julkistettiin maanantaina.

Neljään ehdokkuuteen pääsi Muse-yhtye, mutta kansainvälisen sarjan amerikkalaiset Scissor Sisters ja Maroon 5 heittäivät tahollaan britteille haasteen kolmella ehdokkuudellaan.

Kansainvälisellä puolella on tarjolla mielenkiintoisia kilpailuasetelmia. Esimerkiksi sukupolvien kohtaaminen, jossa Beach Boys -veteraanit **Brian Wilson** ja rapin hurja kaveri Eminem ottavat yhteen parhaan miesartistin sarjassa. (STT-Reuters)

Teatteri luopuu palolaitoksesta

Lisäbudjetin teko Kajaanissa alkanut, lyhyitä lomautuksia luvassa

SINIKKA VIIRRET

Kajaanin kaupunginteatteri luopuu vanhasta palolaitoksesta säästääkseen vuokratuluisa 16 000 euroa.

Taidemuseo laskee säästävänä 22 000 euroa luopuessaan työntiloistaan Raatihuoneella.

Kainuun Museo aikoo pysytellä Asemakadulla, mutta sulunvartijan mökistä museo ei enää vastaa eikä maksa siitä vuokraa. Ensi kesänä mökkiä ei pidetä turisteja varten auki.

Kajaanin kaupunki omistaa Raatihuoneen, vanhan palolaitoksen ja sulunvartijan mökin. Uusia vuokralaisia Raatihuoneelle ja palotorniin ei ole tiedossa.

Kajaanin lisäbudjetin valmistelu on alkanut. Tiistaina neuvottelija kävivät kahteenkin otteeseen kaupunginjohtaja **Erkki Vähämaa**, sivistysjohtaja **Risto Brunou**, teatterinjohtaja **Ilkka Laasonen**, taidemuseon johtaja **Heikki Aranne** ja Kainuun Museon johtaja **Antti Mäkinen**. Vähämaa, Brunou ja Laasonen jatkavat neuvotteluita tänään.

Lisäbudjetin valmistelu on Brunoun mukaan vielä alkutekijöissään. Näillä näkymin valtuusto saa sen käsiteltäväkseen helmikuussa.

”Tavoitteena on, että museoiden ja teattereiden lomautukset ovat enintään muutamia viikkoja”, Brunou sanoo.

Vanha valtuusto jätti museoiden ja teatterin talousarvion lisäbudjetissa käsiteltäväksi. Myös Pohjoisen tanssin aluekeskukseen talousarvio 2005 on vielä osittain auki, lisäbudjetin varassa.

Kipurajana satuhattua

Neuvotteluissa opetusministeriön kanssa Kajaanin kaupunki on sopinut, että valtio ja kaupunki ottavat yhteisvastuun alueteatterina toimivan kaupunginteatterin tulevaisuudesta. Ministeriö myös edellyttää, että kaupunki kohtelee museoita ja teatteria tasapuolisesti.

Alueteatterituen ehto ei täyty, jos kaupunki ei pidä kiinni omista lupauksistaan tukea kulttuurilaitoksiaan.

”Me toivotaan, että saadaan opetusministeriöstä se 300 000 euroa, mistä on julkisuudessaakin ollut puhe”, teatterinjohtaja Ilkka Laasonen laskee.

Teatterin kipurajana hän pitää sadantuhannen euron leikkausta vuoden 2005 talousarvioon. Kulujen nousun kanssa summa olisi kaksinkertainen, budjetti 200 000 euroa miinuksella, mutta siitä teatteri voisi vielä selvitä. Kaupungin säästövaade on ollut yhteensä 600 000 euroa.

Tavaroiden pakkaus pahlilaitokoihin jatkuu palolaitoksella. Kolmas kerros tyhjennetään tammikuun aikana.

”Osin ahtaudutaan vanhoihin tiloihin, ja etsitään pikkuisen toimistotilaa muualta”, Laasonen kertoo.

”Kyllähän siitä luopuu raskein sydämin”, hän sanoo palotornista, josta teatteri sai työtiloja viime syksynä.

”Viisi kuukautta tämän teat-

Kaupunginteatteri sai lisätilaa vanhalta palolaitoksesta vain viisi kuukautta sitten.

Raatihuoneella on muun muassa taidemuseon intendentin Pirjo Immosen työhuone.

Kainuun Museo pysyy Asemakadulla.

”50 000 euroa on se meidän raja. Sillä pystytään pitämään talo käynnissä.”

Kesäksi 2005 suunnitellun Puolan nykytaiteen näyttelyn taidemuseon joutui perumaan

Sketsejä, installaatioita ja musiikkia ajasta

Taideaineet yhteistyössä Kajaanin lukion Aika hyvä -tapahtumassa

AINO TIIRIKKALA

”Monet asiat ovat muuttuneet koulussa: on uusi aika ja uusi vuosi”, vastaa Kajaanin lukion kuvataideopettaja **Jaana Toivanen** kysyttäessä ajatusta koulun Aika Hyvä -tapahtuman taustalla.

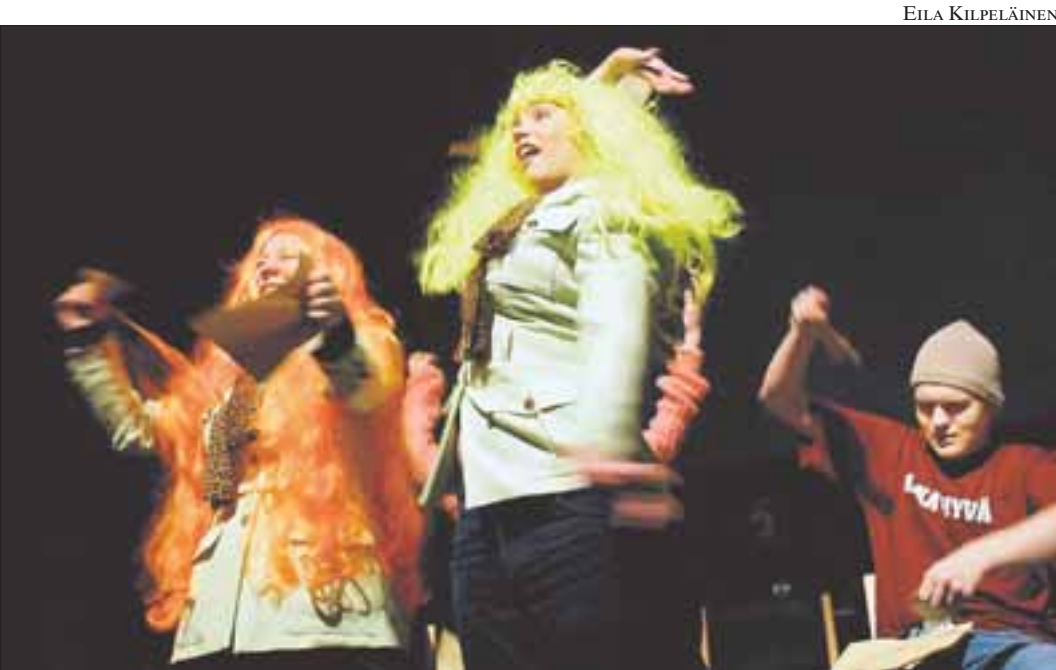
Kajaanin lukion taideaineiden oppilaiden aika-teemaa käsittelevä tapahtuma käynnistyy tänään Kaukametsässä. Viime syksynä yhdistyneen lukion oppilaat ovat työstäneet aihetta koko syyslukukauden kuvaamataidon, musiikin ja teatteri-ilmaisun tunneilla.

”Joka vuodelle on joku idea ja teema. Aika oli tarpeeksi abstrakti soveltuakseen käsitetaiteeseen”, sanoo ilmiötä tunneillaan käsitellyt Toivanen.

”Olemme pohtineet jopa käsitetaiteen eisteettisyyttä: ajatus on tärkein.”

Toivosen ja **Hannele Pussisen** ohjaamien kuvaamataidon tussien hedelmät ovat nyt nähtävillä musiikkiohjelmiston aulaan pystytettyä näyttelyä. Esillä on aikasäilytyksellä, maailman eri aikaa näyttäviä kelloja, installaatioita ja julisteita.

Valokuvissa leikitellään valo-

Ajanhallintaoppaat antavat kyytiä almanakoille Kajaanin lukion sketsi- ja musiikkiesityksessä Aika hyvä.

tusaikana tehdyillä muutoksilla. Seinällä ripustetut, erilaiset kelot valuvat kuin surrealisti **Salvador Dalin** maalauksissa.

Mielikuvituksekkaiden tiimalasien lähtökohdana on ollut **Urho Kekkosen** muistomerkki

Suuri aika. Musiikki- ja draamaesityksessä soittaa, laulaa ja näyttelee reilu 20 oppilasta, joista enemmistö käy lukion toista vuosikurssia.

Esitettävien kappaleiden valinnassa on painanut musiikin-

opettaja **Hannu Backmanin** suuna. Mukana on muun muassa Ultra Bran, Pelle Miljoonan ja Aikakoneen musiikkia.

Draamaopettaja **Pirkko Vepsän** kirjoittamat ja ohjaamat sketsit liikkuvat nuorten ja kou-

lun maailmassa. Aika-teemasta irtoaa riemastuttavaa ainesta moneen vitsiin.

Esitys vie muun muassa pakoruotsin tilalle tulleen fritidssvenskan tunnille.

Hahmoja ja ideoita on poimittu myös mediatodellisuudesta. Push-up -koomikko Bisse vetää uskottavuudessaan vertoja esikuvalleen. GrannyStars-kilpailu tarjoaa ajankulua aikansa eläneille. Viime tipassakin ehtii tähdeksi.

Unohdettu ei ole maakuntahallintoakaan, jonka piiriin siirtyminen edustaa uutta aikaa myös lukiolle.

Rentoutumista koulujalla

Draamakurssin opiskelija **Matias Säily** kertoo koulussaan tehdyn vastaavia esityksiä miltei joka vuosi. Harjoitus esiintymiseen varmuutta.

”Kevennys ehdottomasti, saa riehuaakin. Koulu ja opiskelu vievät niin suuren osan ajasta”, kommentoi Säily projektin antia koulupäivään.

Draamakurssin alkuvaiheen rentoutusharjoituksissa oppilaat pohtivat ja keskustelivat ajasta.

Sen analyttisemmin aika-tee-ma ei kuitenkaan ole käsitelty.

”Bisit liittyvät aika-tee-maan”, sanoo esityksessä laulava **Pikka Kilpeläinen**.

”Kokonaisuutena tätä on ollut mukava tehdä ja päästä tähän asti”, Kilpeläinen lisää.

Lukion musiikkilinnan kolmatta vuosikurssia aikaa **Eeva Turusen** vapaa-ikäva projekti ei ole vienyt.

”Olemme harjoitelleet musiikkia bändikurssin yhteydessä kouluaihana.”

”On ollut mukavaa yhdessä tekemistä ja rentoa koulun keskellä”, Turunen sanoo.

Aika hyvä -taidenäyttelyn avajaiset 12.1. kello 18 musiikkiohjelmiston aulassa. Näyttely on esillä 26.1. asti.

Aika hyvä -sketsejä ja musiikkia ajasta Kouta-salissa 12.1. kello 18.30, sekä 13.1. & 14.1. kello 13 ja 19.

OIKAISU

Markku Pölönen puhuu Kajaanissa 30.1. Kainuun kylätoimintapäivillä, ei Nakertajan kyläjuhilla, kuten edellisessä Pölösen haastattelussa mainittiin.

useista syistä, vaikka siihen olisi ollut tulossa ulkopuolista rahaa.

”Se olisi silti liian kallis.”

Museon auki pito on ollut työllistämistuella palkattujen varassa, eikä heitä voi palkata lomautusten jälkeen.

Sisäisistä vuokrasta myös Siltalan kirjassa

”Yle hinnoittelee palvelunsa oman käyttönsä ulottumattomiin”

SINIKKA VIIRRET

Laskennallinen tuotto on yhden luvun otsikkona **Juha Siltalan** viime vuonna ilmestyneessä kirjassa *Työelämän huonontumisen lyhyt historia*. Siltala lainaa muun muassa Suomen Lähetysseuran kenttätöntekijää.

”Kun eri yksiköt laitetaan tuostavasti taloudellisesti, niin niiden on alettava laskuttaa toisiaan mitä erilaisimmista asioista, kokousten järjestämisestä, hengellisen ohjauksen antamisesta ynnä muusta. Tarmo, mikä tulisi käyttää varsinaiseen tehtävään, tuleekin epähuomiossa käytetyksi suunnitteluun, arviointiin, raportointiin, laskuttamiseen, laskujen hyväksymiseen, omiin hallinnollisiin kuvioihin, puhumattakaan mitä erilaisimmista kokouksista.”

Yleisradion draamatoimituksen työntekijä kertoo Siltalan kirjassa, kuinka Yle hinnoittelee palvelunsa oman käyttönsä ulottumattomiin. Draamaohjel-

millä ei ole varaa käyttää Suomen nykyaikaisinta studiota, koska studiotilat yhtiöitettiin. Kymmenen kuvauspäivää maksoi yli 80 000 euroa.

Kun studioita ei voi käyttää, on mentävä näyttelijöiden vanhaan harjoitushuoneeseen ja rakennettava lavasteet sinne. Samaan aikaan hieno studioilla on käyttämättömänä.

Helsingin kaupunginkirjasto vaati kirjastotoiminta säästämällä tilavuokrissa, vaikka kaupunki omistaa tiloista 93 prosenttia. Kirjasto joutui säästämään myös kirjahankinnoissa.

Yli 40 päiväkotia seisoo Helsingissä tyhjiillään, sillä ne eivät sovellu muuhun käyttöön. Tyhjätkuutiot aiheuttavat kuitenkin kiinteistövirastolle 300 000 euron ylläpitokustannukset vuodessa.

”Kustannusten ja kannattavuusien vertailu voi suosittaa Chartres’n katedraalin tai Taj Mahalin purkamista kauppa-keskusten tieltä”, Siltala päätelee.